Svenskt teckenspråk för hörande – nybörjare

Svenskt teckenspråk är ett av många visuella och gestuella språk i världen. Tecknade språk har många likheter med talade språk men skiljer sig när det gäller bland annat produktion, reception och grammatik. Kunskaper i svenskt teckenspråk ökar individens möjligheter att ingå i olika sociala och kulturella sammanhang bland döva och andra teckenspråkstalare samt att delta i studie- och arbetsliv där språket används. Kunskaper i svenskt teckenspråk kan dessutom ge nya perspektiv på omvärlden, ökade möjligheter till kontakter och större förståelse för olika sätt att leva. Svenskt teckenspråk för hörande – nybörjare riktar sig till elever utan förkunskaper i språket.

Ämnets syfte

Undervisningen i ämnet svenskt teckenspråk för hörande – nybörjare ska syfta till att eleverna utvecklar språk- och omvärldskunskaper så att de kan, vill och vågar använda svenskt teckenspråk i enkla sammanhang för olika syften. Undervisningen ska i möjligaste mån bedrivas på svenskt teckenspråk och bidra till att eleverna, genom språkanvändning i funktionella och meningsfulla sammanhang, utvecklar en grundläggande kommunikativ förmåga.

Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla förståelse av svenskt teckenspråk både i möten med människor och i teckenspråkiga texter (reception) samt förmåga att formulera sig och samspela med andra på svenskt teckenspråk (produktion och interaktion). I detta ingår även förmåga att använda olika strategier och verktyg som stöd för kommunikationen. Undervisningen ska dessutom ge eleverna möjlighet att använda innehåll från olika typer av källor i sin egen produktion och interaktion samt att formulera och utveckla sina framställningar på egen hand och tillsammans med andra.

Undervisningen ska dra nytta av omvärlden för kontakter, upplevelser och kunskaper. Eleverna ska på så sätt ges möjlighet att utveckla förståelse av livsvillkor, samhällsfrågor och kulturella förhållanden i det teckenspråkiga samhället och i andra sammanhang där tecknade språk används, även internationellt. Undervisningen ska stimulera elevernas nyfikenhet på språk och kultur samt ge dem möjlighet att utveckla sin flerspråkighet där kunskaper i olika språk samverkar och stödjer varandra. Undervisningen ska dessutom bidra till att eleverna utvecklar språklig medvetenhet och kunskaper om hur de kan lära sig språk i och utanför undervisningen.

Undervisningen i ämnet svenskt teckenspråk för hörande – nybörjare ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

- Förståelse av det svenska teckenspråket.
- Förmåga att formulera sig och kommunicera på svenskt teckenspråk.
- Förståelse av kulturella och sociala förhållanden bland döva och andra teckenspråkiga i olika sammanhang, nationellt och internationellt.

Nivåer i ämnet svenskt teckenspråk för hörande – nybörjare

- Nivå 1, 100 poäng.

Nivå 1, 100 poäng

Nivåkod: SVEY1000X

Innehållet och kriterierna för betyget E på denna nivå relaterar till A1.2 i den gemensamma europeiska referensramen för språk.

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet svenskt teckenspråk för hörande – nybörjare på nivå 1 ska behandla följande centrala innehåll:

Kommunikationens innehåll

- Ämnesområden som är välbekanta för eleverna.
- Vardagliga situationer samt intressen, personer och platser.
- Åsikter och känslor.
- Vardagsliv i olika sammanhang där tecknade språk används.

Reception

- Tydligt svenskt teckenspråk och korta, enkla teckenspråkiga texter, främst i långsamt tempo, som är instruerande, beskrivande och kontaktskapande, från olika medier, även i kombination med illustrationer.
- Dialoger och samtal.
- Berättelser och annan fiktion på svenskt teckenspråk, även i dramatiserad form.
- Meddelanden och information på svenskt teckenspråk, till exempel vägbeskrivningar.
- Strategier för att uppfatta betydelsebärande enheter och dra slutsatser om innehållet, till exempel med hjälp av förförståelse och bilder.
- Olika sätt att orientera sig i anvisade teckenspråkiga källor av olika slag för att hitta enkel information att använda i egen produktion och interaktion.
- Grundläggande principer för det svenska teckenspråkets gestuella-visuella struktur.
- Språkliga företeelser, däribland tecken, munrörelser och icke-manuella markörer, i det språk som eleverna möter.
- Hur ord bokstaveras och används på svenskt teckenspråk i olika situationer.

Produktion och interaktion

- Samtal för kontakt och kommunikation.

- Tecken, fraser och meningar för enkla presentationer, instruktioner, meddelanden, berättelser och beskrivningar.
- Strategier för att underlätta samtal, däribland omformuleringar, frågor och visualisering.
- Hur eleverna i sin egen produktion och interaktion kan uttrycka sig med tydlighet. Bokstavering, tecken, artighetsfraser och andra fasta språkliga uttryck samt icke-manuella markörer i elevernas egen produktion och interaktion.
- Bearbetning av egna framställningar.

Betygskriterier

Av 15 kap. 24 § andra stycket och 20 kap. 37 § andra stycket skollagen (2010:800) följer att läraren vid betygssättningen i ett ämne ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

Betyget E

Eleven förstår **enkel bokstavering, vanliga tecken och enkla fraser** i tydligt och enkelt svenskt teckenspråk i långsamt tempo om vardagliga och välbekanta ämnen. Eleven hittar enkel information i anvisade teckenspråkiga källor samt använder på ett **delvis relevant** sätt det valda materialet i sin egen produktion och interaktion.

I framställningar av olika slag uttrycker sig eleven enkelt och **begripligt med bokstavering, enstaka tecken och fraser**.

I interaktion uttrycker sig eleven enkelt och **begripligt med bokstavering, enstaka tecken och fraser**. Eleven använder dessutom strategier som **i någon mån underlättar och förbättrar** interaktionen.

Eleven kommenterar på ett **mycket enkelt** sätt, på svenskt teckenspråk, förhållanden i olika sammanhang där språket används.

Betyget D

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

Betyget C

Eleven förstår **huvudsakligt innehåll och tydliga detaljer** i tydligt och enkelt svenskt teckenspråk i långsamt tempo om vardagliga och välbekanta ämnen. Eleven hittar enkel information i anvisade teckenspråkiga källor samt använder på ett **relevant** sätt det valda materialet i sin egen produktion och interaktion.

I framställningar av olika slag uttrycker sig eleven enkelt och **relativt tydligt med bokstavering, fraser och meningar**.

I interaktion uttrycker sig eleven enkelt och **begripligt med bokstavering, tecken, fraser och meningar**. Eleven använder dessutom strategier som **i viss utsträckning underlättar och förbättrar** interaktionen.

Eleven kommenterar på ett **mycket enkelt** sätt, på svenskt teckenspråk, förhållanden i olika sammanhang där språket används.

Betyget B

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

Betyget A

Eleven förstår **huvudsakligt innehåll och väsentliga detaljer** i tydligt och enkelt svenskt teckenspråk i långsamt tempo om vardagliga och välbekanta ämnen. Eleven hittar enkel information i anvisade teckenspråkiga källor samt använder på ett **relevant och effektivt** sätt det valda materialet i sin egen produktion och interaktion.

I framställningar av olika slag uttrycker sig eleven enkelt, **relativt tydligt och till viss del sammanhängande**.

I interaktion uttrycker sig eleven enkelt och **relativt tydligt med tecken, fraser och meningar**. Eleven använder dessutom strategier som **underlättar och förbättrar** interaktionen.

Eleven kommenterar på ett **enkelt** sätt, på svenskt teckenspråk, förhållanden i olika sammanhang där språket används.